

РОЛЬ НАУКИ В ЕКОЛОГООРІЄНТОВАНОМУ РОЗВИТКУ КРАЇНИ

Мовмига Н.Є.

Національний технічний університет

«Харківський політехнічний інститут», м. Харків

В останнє десятиліття в Україні відбуваються складні економічні і соціальні зміни. Без рішення пріоритетних екологічних завдань неможливо стати на шлях стійкого економічного розвитку країни, забезпечити нормальні умови життєдіяльності майбутніх поколінь. Маючи потужний науково-технічний потенціал, значні природні ресурси й висококваліфіковані кадри, Україна може й повинна зайняти відповідне місце серед країн світового співтовариства.

Основна ланка, що визначає характер і темпи прямування до стійкого розвитку, – знання та їх творець і носій – наука. Скорочення витрат на науку пов'язано, перш за все, з особливостями соціальної системи. Головною рушійною силою формування еколого-орієнтованої інституційної системи є наука, роль якої в сучасному суспільстві безперервно зростає. Наука створює нові методи вилучення природних ресурсів, знешкодження і утилізації відходів людської діяльності, відновлення і поліпшення достатку природної середовища, її асиміляційного потенціалу.

З появою в термінології вітчизняної екологічної науки поняття «екологічний менеджмент» з'явилися певні можливості нового підходу до екологічних проблем підприємства. З екологічним менеджментом безпосередньо пов'язані активізація й об'єднання вже існуючих широких можливостей і численних засобів практичного вирішення пріоритетних екологічних проблем. У основі розробок механізму екологічної сертифікації, екологічного страхування, еколого-економічного управління відходами, формування ринку екологічних послуг лежать фундаментальні положення теорії управління як цілеспрямованої дії на ситуацію для стабілізації або зміни її так, щоб виконати поставлене завдання. Важливий висновок для екологічно стійкого соціально-економічного розвитку: наслідком екологічного менеджменту в різних сферах природокористування повинне стати зменшення ризику порушення процесу постійного зниження навантаження на навколишнє середовище.

Дослідження повинні базуватися на системному підході, в якому застосовані методи еколого-економічного моделювання, прогнозування, наукового узагальнення, агрегації, еколого-економічного, соціологічного і статистичного аналізу, експертних оцінок, спостережень і інші методи вивчення складних суспільно-економічних явищ.